
ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Előzetes információk egy hazai trichinellosis-járványról	101
Összefoglaló jelentés a zoonózisok és a zoonotikus kórokozók előfordulásáról és forrásairól az Európai Unióban, 2007-ben	103
Tájékoztatás engedélyezett fertőtlenítőszerekről	106
Fertőző betegségek adatai	108

Epidemiológiai Információs Hetilap

HAZAI INFORMÁCIÓ

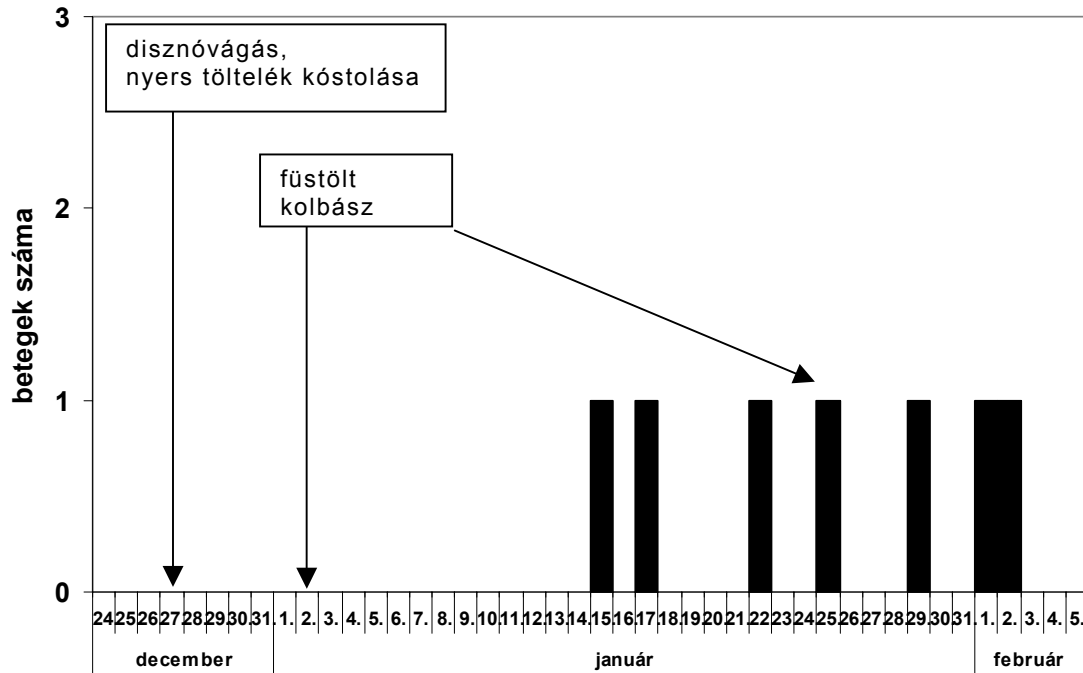
ELŐZETES INFORMÁCIÓK EGY HAZAI TRICHINELLOSIS-JÁRVÁNYRÓL

Az ÁNTSZ illetékes kistérségi intézetét január 23-án értesítette egy házi orvos, hogy három személyt trichinellosis gyanújával a gyulai kórház infektológiai osztályára utalt.

A január 26-án, február 10-én, 16-17-18-án és március 2-án tartott járványügyi vizsgálatok során megállapították, hogy 2008. december 27-én a Békés megyei Medgyesbodzás-Gábortelepen (lakosok száma 417 fő) házi disznóvágás történt, mellyel kapcsolatban **nyolc fő exponálódhatott** a húsfeldolgozás illetve a fogyasztás (december 27., január 2. ill. január hónapban több alkalommal fogyasztott füstölt kolbász) révén. Közülük a disznót vágó család három tagja, továbbá négy ismerősük, összesen **hét fő** január második felében ill. február első napjaiban **megbetegedett** (a betegség átlagos lappangási ideje 7-10 nap, de az infektív dózistól függően 2-28 nap között is alakulhat, egyes irodalmi adatok szerint akár 45 napig is elhúzódhat). A jellemző tünet a szem körüli illetve az arc-ödéma, láz, hasmenés, izomfájdalom volt. **Hat betegnél már laboratóriumi vizsgálattal is megerősítették a trichinellosis diagnózisát**, egy további beteg esetében az ismételt szerológiai vizsgálat eredménye dönt a minősítésről.

Az ÁNTSZ illetékes kistérségi intézete a járványügyi felderítésbe már január 23-án bevonta a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MGSZH) illetékes igazgatóságát.

Trichinellosis-járvány, Békés megye, 2008-2009.

A disznóvágás során előállított élelmiszerek zárolása mellett elvégezték azok parazitológiai vizsgálatát, és **a lefagyasztott oldalasból kimutatták a kórokozót**. A sertés tulajdonosának háztáji gazdaságában tartott 7 élő sertés közül 4 trichinella-fertőzöttnak bizonyult az állatok vérmintájának vizsgálata alapján. A telken begyűjtött **patkánytetemből is** nagy mennyiségben mutatták ki a kórokozót. Az MGSZH elrendelte a Medgyesbodzás-Gábortelepen tartott 143 sertés laboratóriumi vizsgálatát. Az előzetes eredmény szerint 11 lakóháznál tartott **24 sertésnél igazoltak trichinella-fertőzöttséget**.

Az ÁNTSZ kistérségi intézete határozatban kötelezte az önkormányzatot a **rágcsálóirtás** elvégzésére. Intézkedtek a **lakosság folyamatos tájékoztatásáról** és szórólapok készítéséről, továbbá **falugyűlés** szervezéséről az MGSZH szakembereinek bevonásával.

A tájékoztatást adta: **dr. Tombácz Zsuzsanna osztályvezető főorvos,**
régiós epidemiológus
ÁNTSZ Dél-alföldi Regionális Intézet, Epidemiológiai osztály,

Miklósik Zoltán járványügyi felügyelő
ÁNTSZ Gyulai, Sarkadi, Mezőkovácsházai Kistérségi Intézete

Rákos Nóra járványügyi felügyelő
ÁNTSZ Dél-alföldi Regionális Intézet, Epidemiológiai osztály

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS A ZONÓZISOK ÉS A ZONOTIKUS KÓROKOZÓK ELŐFORDULÁSÁRÓL ÉS FORRÁSAIRÓL AZ EURÓPAI UNIÓBAN, 2007-BEN

Zoonózisoknak azokat a betegségeket nevezzük, amelyek állatok és emberek körében is előfordulhatnak. A fertőzés az állatokkal való kontaktus révén közvetlenül, vagy szennyezett élelmiszer elfogyasztása révén, közvetve is érheti az embert. Az emberi megbetegedés súlyossága az enyhe tünetektől az életveszélyes állapotokig terjedhet.

Ahhoz, hogy a zoonózisok kialakulását meg tudjuk előzni, fontos azt megállapítani, hogy mely állatok és élelmiszerek a fertőzés leggyakoribb forrásai illetve terjesztői. Ebből a célból, valamint azért, hogy az Európai Unióban az élelmiszerbiztonság területén végbemenő fejlesztések követhetők legyenek, **évente összegyűjtik és elemezik az Európai Unió minden tagállama által szolgáltatott információkat, melyek alapvetően az emberi egészség megőrzését célozzák.**

2007-ben 27 tagállam küldött adatokat az Európai Bizottság valamint az **Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal** számára a zoonózisok és zoonotikus kórokozók előfordulásáról, ezen kívül az **Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ** további adatokkal szolgált a zoonózisok által előidézett humán megbetegedésekről. Emellett a jelentéshez négy nem-unió tagállam is küldött adatokat.

Az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal – ez utóbbi Zoonózis Együttműködési Központjának támogatásával – közösen elemezte az adatokat, és ennek eredményét az éves Közösségi Összefoglaló Jelentésben teszi közzé, amely tíz betegséget taglal.

A **humán** adatokat tekintve 2007-ben ismét a **campylobacteriosis** volt a leggyakrabban jelentett zoonózis, az Európai Unióban összesen 200 507, laboratóriumi vizsgálattal is megerősített humán esetet jelentettek. A legtöbb tagállam a megbetegedések számának emelkedését regisztrálta. Újra a **salmonellosis** volt a második leggyakrabban regisztrált zoonózis, amely 151 995, laboratóriumi vizsgálattal igazolt humán megbetegedést okozott. Mindazonáltal a salmonellosis esetek számának az utóbbi négy évben tapasztalható, statisztikailag is jelentősnek ítélt mértékű, csökkenő trendje az Európai Unióban továbbra is folytatódik.

Az **élelmiszerek** esetében *Campylobacter*-pozitív minták aránya ez évben is a friss baromfihúst tekintve volt a legmagasabb: a megvizsgált mintáknak átlagosan a 25%-a bizonyult pozitívnek. Szintén rendszeresen találtak a *Campylobacter*-csoportba tartozó baktériumokat a megvizsgált élő baromfikban, sertésekben és szarvasmarhákban. A *Campylobacter*-pozitív minták számaránya változatlanul igen magas volt, semmilyen csökkenés nem körvonalazódott.

A *Salmonella* leggyakrabban a friss baromfi- és sertéshúsból volt kimutatható, e termékekben átlagosan 1,1-5,5% között változott a pozitív minták számaránya. Néhány tagállamban az áruobjektumokból származó minták 0,8%-os *Salmonella*-fertőzöttséget mutattak, míg tejtermékekből, zöldségekből és gyümölcsökből igen ritkán volt kimutatható ez a baktérium. Az **állatállományokat** tekintve a baktériumot leggyakrabban baromfiállományokban mutatták ki. 2007 volt az első év, amelyben az uniós tagállamok kötelező jelleggel hajtották végre a házityúk (*Gallus gallus*) tenyészállományokra kidolgozott új *Salmonella*-kontroll programot. Ennek eredményeképpen már most 15 tagállamban detektáltak az Európai Unió jogszabályában meghatározott 1%-os *Salmonella*-csökkentési célszint alatt mért előfordulási gyakoriságot.

A humán **listeriosis** esetek száma a 2006. évihez hasonlóan alakult: 2007-ben összesen 1 554, laboratóriumi vizsgálattal igazolt megbetegedést jelentettek. Az ez évben is tapasztalt magas, 20%-os halálozási arány elsősorban az idősebbeket érintette. Bár magát a baktériumot ritkán lehetett a fogyasztásra kész élelmiszerekből (ready-to-eat – RET) a megengedett, hivatalos biztonsági szint feletti mennyiségben kimutatni, de e fölötti értéket igen gyakran detektáltak füstölt halakban és egyéb, fogyasztásra kész halászati termékekben valamint egyéb, azonnal fogyasztható húsokban és sajtokban.

Míg az Európai Unió egészére vonatkozóan a szarvasmarha **brucellosis** előfordulási gyakorisága a 2006. évi szinthez képest jórészt változatlan maradt, addig a szarvasmarha tuberkulózis valamint a birka és kecske brucellosis esetek száma enyhe csökkenést mutatott. Összesen 542 megerősített humán brucellosis megbetegedést jelentettek, de a betegség előfordulása csökkenő tendenciát mutat.

2007-ben 3 humán **veszettség**et jelentettek, a betegek fertőződése mindhárom esetben Európán kívül történt. A veszettség kórokozója még mindig fellelhető a balti államok valamint néhány kelet-európai tagállam házi- és vadállataiban. Mindazonáltal 2007-ben három tagállam is az állati megbetegedések számának jelentős csökkenését jelentette.

Az Európai Unióban 2007-ben összesen 2 905, laboratóriumi vizsgálatokkal megerősítetten **verocitotoxint termelő *Escherichia coli*** (VTEC) által okozott megbetegedést regisztráltak. A kórokozó az állatállományok valamint az élelmiszerminták esetében leggyakrabban élő szarvasmarhában valamint szarvasmarhahúsban volt kimutatható, de zöldségfélékben nagyon ritkán lehetett azonosítani.

2007-ben a regisztrált humán **yersiniosis** esetek száma 8 792 volt, a baktérium előfordulását sertésekben valamint sertéshúsban észlelték. A két, parazita okozta zoonózis, a **trichinellosis** és az **echinococcosis** 779 illetve 834 humán megbetegedést okozott az Európai Unió tagállamaiban. Ezeket a parazitákat elsősorban vadállatokból mutatták ki.

Forrás: The Community Summary Report on Trends and Sources of Zoonoses and Zoonotic Agents in the European Union in 2007, The EFSA Journal (2009), 223

www.efsa.europa.eu

TÁJÉKOZTATÁS ENGEDÉLYEZETT FERTŐTLENÍTŐSZEREKRŐL

2008. december hónapban engedélyezett fertőtlenítőszer listája

A fertőtlenítőszer neve	Forgalmazó	Hatóanyag	Felhasználási terület	Alkalmazási koncentráció	Behatási idő	Antimikrobiális spektrum
DEZOSEPT	EVM Zrt. 1123 Budapest, Cinkotai út 26.	alkoholok	kézfertőtlenítés	cc. 5 ml	higiénés kézfertőtlenítés: 30 mp sebészi bemosakodás: 5x1 perc = 5 perc *2x1,5 perc = 3 perc	B, F, V, T
DESAM EXTRA		kationaktív tenzid guanidin derivátum	felületfertőtlenítés	1,0 % B,F: 0,5 % T: 1,0 % 2,0 %	10 perc 10 perc 30 perc 15 perc	B, F, V
CHLORAMIX DT		klórvegyület	felületfertőtlenítés	megtisztított felületen: 1 tbl/1,5 l víz T: 1 tbl/1,5 l víz erősen szennyezett felületen: 4 tbl/1,5 l víz 6 tbl/1,5 l víz	15 perc 30 perc 30 perc 15 perc	B, F, V, T
Ultra SzavoDezi		klórvegyület	felületfertőtlenítés textília edények hűtőpult erősen szennyezett felületek, eszközök	3 % 3-5 % 3 % 3 % 5 % S: 3 %	15 perc 1-4 óra 30 perc 15 perc 30 perc 60 perc	B, F, V, T, S
DEZOSEPT gél		alkoholok	kézfertőtlenítés	cc. 5 ml	higiénés kézfertőtlenítés: 30 mp sebészi bemosakodás: 5x1 perc = 5 perc	B, F, V, T
AlproSept-HD E	Valid Kft. 1083 Budapest, Szigony u.41.	alkohol	kézfertőtlenítés	cc. 5 ml	higiénés kézfertőtlenítés: 30 mp sebészi bemosakodás: 5x1 perc = 5 perc	B, F, V, T
AlproSept		alkoholok	kézfertőtlenítés bőrfertőtlenítés	cc. 3-5 ml	higiénés kézfertőtlenítés: 30 mp sebészi bemosakodás: 5x1 perc = 5 perc bőrfertőtlenítés: injekció, vérvétel, punkció előtt: 30 mp műtéti bőrterület: 3 perc faggyúmirigyekben gazdag bőrterület fertőtlenítése: 10 perc	B, F, V, T

A fertőtlenítőszer neve	Forgalmazó	Hatóanyag	Felhasználási terület	Alkalmazási koncentráció	Behatási idő	Antimikrobiális spektrum
Hospi Sept	Gironde Kft. 3333 Terpes, Petőfi u.2-4.	kationaktív tenzid zsíralkohol etoxilát- diamin	kézfertőtlenítés	cc. 3-5 ml	higiénés kézfertőtlenítés: 30 mp	B(M), F, V,T
Viva	KE-MIX Kft. 2921 Komárom, Szabadság út 6.	triklosan	antibakteriális folyékony szappan	cc. 3 ml + víz	1 perc	B
SANALK Plus	UNICLEAN Kft. 1162 Budapest Nagyvárad u.26.	kationaktív tenzid	felületfertőtlenítés	cc.	1-5 perc T: 10 perc	B(M), F, V,T
SANALK-CLEAN Extra		kationaktív tenzid	felületfertőtlenítés	1,0 % 0,5 % 0,25 % T: 1,0 % 0,5 %	10-15 perc 30 perc 60 perc 30 perc 30 perc	B(M), F, V,T

Jelmagyarázat: **A** = algicid, **B** = baktericid, **F** = fungicid, **V** = virucid, **T** = tuberkulocid, **S** = sporocid

**A tájékoztatást adta: dr. Milassin Márta osztályvezető
OEK Dezinfekciós osztály**

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2009. február 23. és március 1.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző betegségek** csoportjában regisztrált bejelentések számát legfőképpen az adatbázis március 6-án esedékes évzárása előtti „tisztogatás” határozta meg. A **salmonellosis** előfordulása a heti és az év eleje óta regisztrált eseteket tekintve is több volt, mint a 2008. év azonos időszakában, de a január 1. óta nyilvántartásba vett megbetegedések fele 2008-ban kezdődött, tehát utólag került bejelentésre. Mind a heti, mind a január 1. óta nyilvántartásba vett eseteket tekintve is negyedével több **campylobacteriosis** megbetegedést jelentettek, mint az előző év azonos időszakában, az év eleje óta bejelentett esetek 60%-a már 2009-ben kezdődött, de a betegség járványügyi helyzete nem volt rosszabb, mint a korábbi évek azonos időszakában. Kevesebb **enteritis infectiosa** bejelentés érkezett, mint a 2008. év 9. hetében, a legtöbb esetet a Közép-magyarországi régióban és Somogy megyében észlelték.

A héten **kilenc közösségi gastroenteritis járványról** érkezett jelentés, egyik sem volt tömeges méretű. Két járvány kivizsgálása során már igazolódott a **calici/norovírus** kóroki szerepe, hét járvány etiológiája jelenleg még nem tisztázott. Négy-négy járványt kórházi osztályokon illetve idősothonban, egyet pedig szállodában észleltek.

A héten **12 akut vírushepatitis-ről** érkezett jelentés, a tünetegyüttes hasonló gyakorisággal fordult elő, mint a 2003-2007. évek 9. hetében. Hat megbetegedés kóroka már bizonyított (HAV – 4, HCV – 1, HEV – 1). A legtöbb esetet Hajdú-Bihar megyében észlelték.

A **légúti fertőző megbetegedések** száma emelkedett az előző hetihez viszonyítva. A **scarlatina** járványügyi helyzete kedvezőbben alakult, mint a korábbi évek azonos időszakában. 60%-kal több **varicella** bejelentés érkezett, mint a tavalyi év azonos hetében, azonban akkor a bányahimlőt a szokásosnál jóval kisebb számban regisztrálták.

A héten egy **pertussis**-gyanút jelentettek, a négyhónapos, a betegség ellen oltott csecsemőnél a diagnosztikus laboratóriumi vizsgálatok megkezdődtek. **Morbillit** és **rubeolát** nem jelentettek.

Sem a heti, sem az év eleje óta nyilvántartásba vett **idegrendszeri fertőző megbetegedések** száma nem tért el jelentősen a korábbi éveket jellemző értéktől. A nyolc **gennyes meningitis** közül a jelentés írásáig csupán egy esetében vált ismertté az etiológia (**E.coli**). Az öt **encephalitis infectiosa** esetet tekintve háromnál már azonosították a kórokozót (**kullancs-encephalitis-vírus – 2, H.simplex - 1**).

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

9/2009.sz.heti jelentés (weekly report)

(2009.02.23– 2009.03.01.)

Betegség Disease	a 9. héten (week)			az 1 – 9. héten (week)		
	2009.02.23- 2009.03.01.	2008.02.25- 2008.03.02.	Medián 2003- 2007	2009.	2008.	Medián 2003- 2007
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus*	-	-	-	-	-	-
Botulizmus	-	-	.	-	-	.
Salmonellosis	81	63	54	617	533	642
Dysentheria	2	1	1	10	9	13
Dyspepsia coli	1	1	1	7	5	13
Egyéb E.coli enteritis	1	-	1	8	5	10
Campylobacteriosis	94	74	80	678	550	897
Yersiniosis	4	-	1	13	8	14
Enteritis infectiosa	1011	1283	870	8232	6210	7873
Hepatitis infectiosa	12	3	11	73	65	112
AIDS	3	1	1	6	3	5
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	1	-	1
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	1	-	-	3	2	7
Scarlatina	87	113	98	606	1053	988
Morbilli	-	-	-	2	2	1
Rubeola	-	1	1	4	3	13
Parotitis epidemica	1	1	4	10	32	27
Varicella	1569	978	1545	11078	8653	11703
Mononucleosis inf.	36	18	27	204	157	214
Legionellosis	1	2	1	6	6	14
Meningitis purulenta	8	7	5	50	49	56
Meningitis serosa	3	-	1	11	8	11
Encephalitis infectiosa	5	1	1	19	8	16
Creutzfeldt-J.-betegség	1	1	-	3	3	3
Lyme-kór	5	3	3	49	26	33
Listeriosis	-	-	-	3	3	-
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	2	2	3
Ornithosis	-	-	-	1	1	3
Tularemia	1	-	-	4	6	10
Tetanus	-	-	-	1	-	-
Vírusos haemorrh. láz	-	2	-	2	3	1
Malaria*	-	-	-	1	-	1
Toxoplasmosis	4	3	5	23	17	32

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2009.03.03.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

9/2009. sz. heti jelentés (weekly report)

(2009.02.23. – 2009.03.01.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectios	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme- kór	Parotitis epidemica
Budapest	8	-	9	121	1	8	128	8	1	1	-
Baranya	-	-	5	22	-	3	94	-	-	-	-
Bács-Kiskun	2	-	-	43	1	-	55	3	-	-	-
Békés	3	-	3	50	-	2	75	-	-	1	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	9	-	9	43	2	-	71	3	2	-	-
Csongrád	23	2	16	51	-	3	42	1	-	2	-
Fejér	1	-	1	46	1	1	34	3	-	-	-
Győr-Moson-Sopron	3	-	3	29	-	5	79	1	-	-	1
Hajdú-Bihar	5	-	9	24	4	9	117	4	2	-	-
Heves	2	-	1	28	-	1	79	-	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	2	-	3	52	1	3	89	1	-	-	-
Komárom-Esztergom	1	-	1	14	-	8	53	-	1	-	-
Nógrád	1	-	3	37	1	4	59	-	-	-	-
Pest	1	-	9	95	-	21	125	3	-	-	-
Somogy	4	-	1	94	1	4	60	2	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	8	-	4	10	-	3	88	-	-	-	-
Tolna	1	-	-	62	-	1	66	-	1	-	-
Vas	5	-	11	66	-	2	135	2	1	1	-
Veszprém	1	-	4	74	-	5	65	2	-	-	-
Zala	1	-	2	50	-	4	55	3	-	-	-
Összesen (total)	81	2	94	1011	12	87	1569	36	8	5	1
Előző hét (previous week)	104	-	102	1118	3	76	1289	21	6	1	-

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2009.03.03.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: **www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;**
www.antsz.hu/oek;

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: **http://oek**

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:
dr. Falus Ferenc

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

OTH Nyomda csoportvezető:

Novák Anikó